

Tomorrow's Sports and Health Campus

YHDISTÄÄ YRITYKSET, KÄYTTÄJÄT JA TKI-TOIMIJAT

Euroopan unionin
osarahoittama

PIRKANMAA
COUNCIL OF TAMPERE REGION

TAMPERE

Pirkanmaan
hyvinvointialue

Tampereen yliopisto

UKK-instituutti

Tampereen
urheilulääkäriasema

VARALA

Tampereen urheilulääkäriaseman TKI-mahdollisuuksia

Mari Leppänen, Tutkimus- ja kehittämisjohtaja, TtT,
dosentti

Piia Kaikkonen, LiT, liikuntafysiologi, testauspäällikkö

Tampereen urheilulääkäriasema (Taula)

- UKK-instituutin yhteydessä toimiva monipuolinen liikunta- ja urheilulääketieteen osaamiskeskus
- Yleishyödyllinen toimija
- Palvelutoiminnasta saadut tuotot käytetään liikuntalääketieteen tutkimukseen

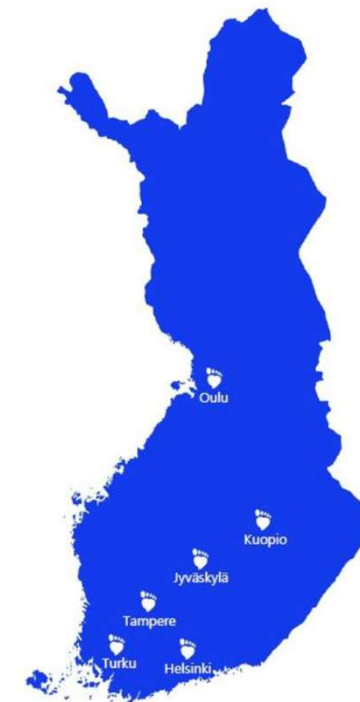
Taulan henkilöstö

- Ylilääkäri
- Tutkimus- ja kehittämisjohtaja / TtT, dosentti
- Liikuntafysiologi, LitT
- Liikuntalääketieteen erikoislääkärit ja erikoistuva lääkäri
- Sairaanhoitaja / palvelukoordinaattori
- Biomekaanikko, fysioterapeutti (väitöskirjatutkija)

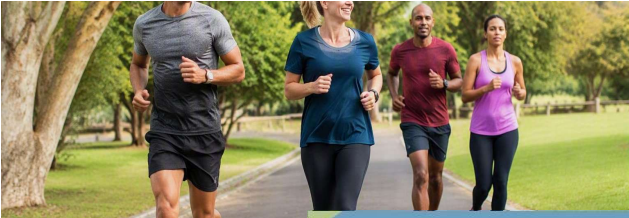
Liikuntalääketiede Suomi -verkosto

Vaikuttavaa tietoa ja tutkimusta

- Yksilön, yhteisön ja kansan terveyden edistämiseksi
  - Menestyksellisen kilpa- ja huippu-urheilun tukemiseksi
  - Uusia menetelmiä ja työkaluja terveydenhuollon ja liikunnan ammattilaisille
  - Tietoa päätöksenteon tueksi
-
- Helsingin Urheilulääkäriasema, HULA, Helsinki
  - Huippu-urheilun instituutti, KIHU, Jyväskylä
  - Kuopion Liikuntalääketieteen tutkimuslaitos, KULTU, Kuopio
  - Oulun Liikuntalääketieteellinen Klinikka, ODL Liikuntaklinikka, Oulu
  - Paavo Nurmi -keskus, PNK, Turku
  - Tampereen urheilulääkäriasema, TAULA, Tampere

Taula: tutkimusta liikunta- ja urheiluvammoista

Lapset ja nuoret	Aikuiset kilpaurheilijat	Aikuiset liikunnan harrastajat
PROFITS – Predictors of lower extremity injuries in team sports Vammojen riskitekijät nuorten palloilulajeissa	Jalkapalloilijoiden terveystutkimus Vammojen epidemiologia ja riskitekijät Veikkausliigassa ja Kansallisessa liigassa	Terve juoksija RCT Vammojen ehkäisy aloittelevilla juoksun harrastajilla
Terve Futaaja RCT Vammojen ehkäisy lasten jalkapallossa	F-liigan terveystutkimus Vammat, sairaudet ja psyykinen hyvinvointi miesten ja naisten F-liigoissa	
DigiKids RCT (Tampereen yliopiston johtama yhteistyötutkimus) Interaktiivisen liikuntasovelluksen vaikuttavuus lasten liikuntakäyttäytymiseen ja motorisiin taitoihin	Kuukautiskierto x suorituskyky Kuukautiskierron ja hormonaalisen ehkäisyn vaikutukset jalkapalloilijoiden suorituskykyyn ja ACL-vamman riskitekijöihin	
LIITU, PARIPRE, TELS (yhteistyötutkimukset) Lasten ja nuorten liikuntavammojen esiintyvyys ja riskitekijät Suomessa ja viidessä EU-maassa	KIAKKO (yhteistyötutkimus) Vammojen epidemiologia jääkiekon MM- ja Olympiaturnauksissa	

Taula: tutkimustiedon jalkautus

Liikuntavammojen Valtakunnallinen Ehkäisyohjelma (LiVE)

@terveurheilija

Urheilijoiden kanssa työskentelevät

Terve urheilija -sivuilta löydät tutkittua tietoa urheilijoiden ja liikkujien harjoittelusta, vammojen ennaltaehkäisystä, ravitsemuksesta ja terveydenhuollosta.

- vammojen ehkäisy
- terveydenhuolto
- harjoittelu
- ravitsemus

terveurheilija.fi

**terve
urheilija®**

Koululaisten kanssa toimivat

Terve koululainen -sivustolta löydät materiaaleja peruskouluikäisten terveellisestä ja turvallisesta liikkumisesta.

Tietopaketit ja tehtäviä

- liikkuminen ja liikuntataidot
- ravitsemus ja uni
- lääkekasvatus (Fimean tuottama)
- tyypilliset lasten sairaudet

tervekoululainen.fi

Nuorten parissa toimivat

Smart Moves -sivustolla on runsaasti materiaalia nuorten kanssa ja toisen asteen oppilaitoksissa työskenteleville.

Tietoa muun muassa

- liikkumisesta
- unesta ja levosta
- ravinnosta
- ergonomiasta

Työkaluja

- liikkumisen puheeksiotto
- toiminnalliset opetusmenetelmät
- taukoliikunta
- hyvinvointitestit

smartmoves.fi

Taula: viestintä

Terve urheilija -ohjelma

”Tutkittu tieto valmennuksen tueksi”

- Tampereen urheilulääkäriasema koordinoi
- Tarjoaa tutkittua tietoa urheilijan terveydestä ja vammoja ehkäisevästä harjoittelusta
- Maksuttomat materiaalit ovat kaikkien saatavilla osoitteessa: **terveurheilija.fi**
- Sosiaalisessa mediassa (Instagram, Facebook, YouTube): **@terveurheilija**

A photograph of three people cross-country skiing on a snowy slope. In the background, there is a calm lake and distant hills under a clear sky. The image has a blue color overlay.

Taulan palvelut ja teknologiat

 terveurheilija®

**Tampereen
urheilulääkäriasema**

Lääkäripalvelut

- Liikuntalääketieteen erikoislääkärien vastaanotot
- Urheilijoiden terveystarkastukset
- Kliiniset kuormituskokeet
- Erityisosaamisena urheilijan hengitysoireet, astma ja ylikuormitustilat, liikuntavammat ja ravitsemus

Kestävyyssuorituskyvyn testit eri asiakasryhmille

Kilpaurheilijat

Kuntoliikkujat

Liikunnan aloittajat

Potilaat

Suora maksimaalisen hapenottokyvyn testi

- Nousujohteinen kuormitus uupumukseen asti
- Juoksu, kävely, sauvakävely, pp-ergometri
- BxB hengityskaasut, VO_2 , VCO_2
- Veren laktaattipitoisuus sormenpäältä
- Syke

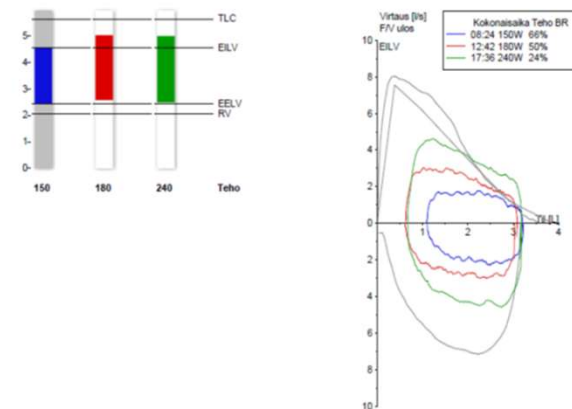
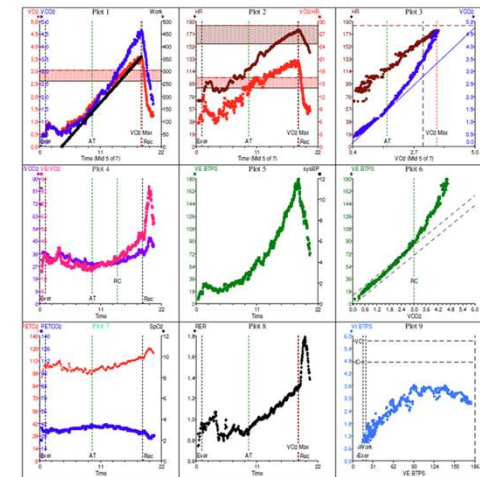

Kliininen spiroergometria

Suora maksimaalinen hapenottokyvyn testi

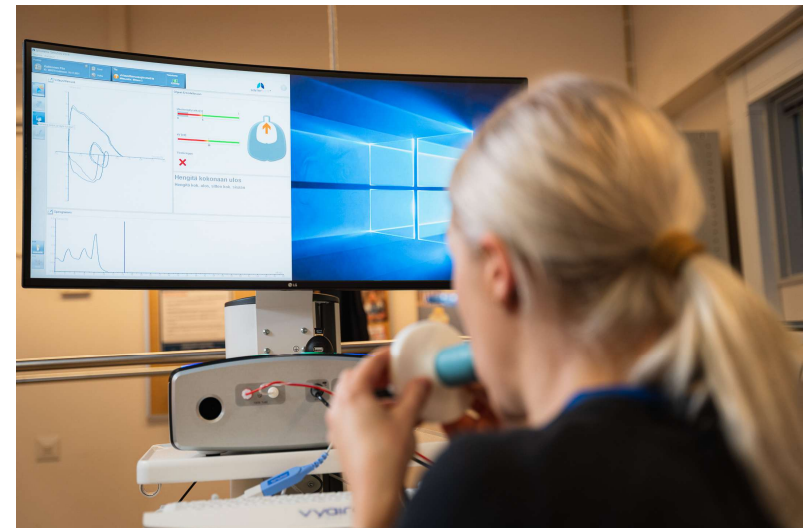
+

- Lepo- ja rasitus-EKG
- Lepospirometria
- Kuormituksen aikainen verenpaine
- SpO₂
- Virtaus-tilavuussilmukat (EFVL = exercise flow-volume loop)
- Spirometriaseuranta + bronkodilataatio

Kliininen spiroergometria

- Hengitys- ja verenkiertoelimistön fysiologiset vasteet kuormitukseen
- Rasituksessa ilmenevien oireiden selvittäminen
- ”Golden standard” –menetelmiä, mahdollisuuksia mm. tutkimusyhteistyöhön tai uusien teknologioiden testaamiseen

Voimantuotto-ominaisuuksien testaus

- Isokineettinen voima (Biodex)
- Isometrinen jalkaprässi
- Hyppytestit (kontaktimatto)
- Validoidut toistomittaukset (UKK terveyskuntotestit)

Osaaminen ja laitteistot myös mm.

○ Sykevälivaihtelun analyysit

○ Liikemittaus

○ Voimalevyt

○ 3D-liikeanalyysit

STUDIES IN SPORT, PHYSICAL EDUCATION AND HEALTH
224

Pia Kaikkonen

Post-exercise Heart Rate Variability
A New Approach to Evaluation of
Exercise-Induced Physiological
Training Load

Gait & Posture 128 (2020) 110174

Contents lists available at ScienceDirect

Gait & Posture

journal homepage: www.elsevier.com/locate/gaitpost

Effects of two pre-running training interventions on running kinematics and strength – A randomized controlled trial in novice recreational runners

Heidi Järskä^{a,b,c,d}, Mari Leppänen^{a,b,c}, Janne Avela^{c,d}, Tommi Vasankari^{d,e,f},
Tron Krosshaug^{c,g}, Kati Pasanen^{a,b,h,i,j,k}, Jari Parkkari^{a,c,e}

^a Tampere Research Center of Sports Medicine, UUK Institute, Tampere, Finland

^b Tampere University Hospital, Tampere, Finland

^c Neuromuscular Research Center, Faculty of Sport and Health Sciences, University of Jyväskylä, Jyväskylä, Finland

^d UUK Institute for Health Promotion Research, Tampere, Finland

^e Faculty of Medicine and Health Technology, Tampere University, Tampere, Finland

^f Oslo Sports Trauma Research Center, Norwegian School of Sports Sciences, Oslo, Norway

^g Integrative Neuromuscular Sport Performance Laboratory, Faculty of Kinesiology, University of Calgary, Calgary, Alberta, Canada

^h Human Performance Laboratory, Faculty of Kinesiology, University of Calgary, Calgary, Alberta, Canada

ⁱ McCaig Institute for Bone and Joint Health, University of Calgary, Calgary, Alberta, Canada

Taula & UKK-instituutti: monialaista osaamista

Lääketiede ja kliininen tutkimus

- Urheilijan terveys, hengitysoireet, astma, ylikuormitustilat
- Liikunta- ja urheiluvammojen diagnostiikka, hoito ja ehkäisy
- Kliiniset tutkimukset ja näyttöön perustuva terveydenhuolto

Liikuntatieteet ja fyysinen suorituskky

- Liikuntafysiologit ja testaamisen asiantuntijat
- Kuormitusfysiologia, hengitys- ja verenkiertoelimistön toiminta
- Fyysisen toimintakyvyn mittaaminen ja seuranta

Terveystieteet ja epidemiologia

- Väestötutkimukset ja vaikuttavuusarviointi
- Liikkumisen, paikallaanolon ja unen mittaaminen
- Terveyserot, toimintakyky ja elintapamuutokset

Fysioterapia ja kuntoutus

- Fysioterapeutit, urheilufysioterapian asiantuntijat
- Liikuntavammojen ennaltaehkäisy
- Kaatumisten ehkäisy
- Kuntoutus ja toimintakyvyn kehittäminen

Data, mittaaminen ja tutkimusmenetelmät

- Fyysisen aktiivisuuden, kunnan ja suorituskvyn seuranta
- Tutkimusasetelmat, interventiot ja vaikuttavuustutkimus
- Terveysteknologioiden ja mittausratkaisujen validointi

KIITOS

Euroopan unionin
osarahoittama

PIRKANMAA
COUNCIL OF TAMPERE REGION

TAMPERE

Pirkanmaan
hyvinvointialue

Tampereen yliopisto

UKK-instituutti

Tampereen
urheilulääkäriasema

VARALA